

Joodse wijk

Het is zaterdag. Met een goede vriend wandel ik door de Joodse wijk van Antwerpen die ligt ingeklemd tussen het Centraal Station en een oude Jugendstilbuurt. Het is druk op straat. Meerdere synagoges komen tegelijk uit. We nemen plaats op een bankje in de zon, roken een pijpje en kijken naar de mensen.

Een jongetje spoedt zich huiswaarts. Ineens ziet hij een glimmende Ferrari staan en zijn hoed valt bijna af als hij, zich neerbuigend, de bolide bewondert. Af en toe kijkt hij tersluiks op of zijn vader er niet al aan komt. Want mag je wel kijken naar een Ferrari op sabbat? Zegt de Talmoed daar iets over?

Voor de synagoge liggen al sinds jaar en dag zware betonblokken, die eventuele gekken in auto's vol explosieven moeten tegen houden. Maar nu staan er tegenover ons ook zwaar gewapende militairen op wacht. Pistool op de heup, kogelvriest aan en automatisch geweer in de aanslag. Ze taxeren snel die twee bedaagde pijprokende heren op het bankje en je ziet ze denken dat van ons geen enkel gevaar te vrezen valt.

Enkele synagogebezoekers lopen langs de soldaten. Sommigen negeren hen. Anderen groeten hen en de soldaten groeten allervriendelijkst terug. Een klein meisje in prachtige zwarte kleren en een mooie strik in het haar huppelt langs de gewapende mannen de stralende voorjaarsdag tegemoet. Het beeld dat in mijn innerlijk oog opkomt en dat over het beeld met het huppelende meisje heen schuift – een fanaat die ineens in het rond begint te schieten – moet ik met geweld wegduwen, zodat ik alleen dit huppelende kind weer zie. Welke mens die ergens diep van binnen nog één miniem vonkje ziel in zich draagt, zou dit kleine huppelende kind kunnen doden? Maar de soldaten staan hier niet voor niets. En er staan in heel Europa voor synagoges en bij holocaustherdenkingen zwaar bewapende soldaten te wachten op fanaten die kunnen gaan schieten.

Een stokoude man loopt voorbij. Wat herinnert hij zich, nu hij langs de soldaten loopt? Wat ziet hij van binnen? Soldaten die meer dan zeventig jaar geleden met hun geweren zijn vader een trein in sloegen? Maar deze soldaten hier groeten hem vriendelijk en beschermen hem. Hoe lang zal dat nog duren? Komt er een moment dat we weer gaan wegstijgen? In Frankrijk gebeurt het al. Moeders durven daar met hun kleine kinderen niet meer over straat. Mannen doen baseballpetjes over hun keppeltjes. De meesten emigreren naar Israël.

We doven onze pijpjes en vervolgen onze weg. Voor ons loopt een jong gezin. Ze stoppen voor een grauwe, grijze woning met rolluiken. De vader open de deur en het gezin stommelt de trap op. Welke wereld ligt daar verscholen achter de trap? Uiteindelijk zal je het nooit weten.

Wat is het toch dat ik, altijd als ik hier loop, een vreemde verwantschap voel met deze wereld die mij zozeer ontroert? Is het omdat ik me thuis voel komen? Is het de herkenning van de uiterlijke wereld die doet denken aan een Mbumba-dag op de Veluwe of een zondag in een kerkdorp in de Alblasserwaard? Is het de Tweede Wereldoorlog die ik zelf niet meemaakte, maar die door de verhalen van de (groot)ouders er van binnen altijd is? Is het de vrees dat onze wereld weer meer en meer de trekken gaat vertonen van die barbaarse duisternis van toen? Of schuilt er dieper weg nog een sterk verlangen in me dat we elkander ooit werkelijk zullen herkennen en omhelzen in Christus?

We steken een zebrapad over en komen daarmee ineens weer in de gewone, alledaagse Antwerpse wereld van het winkelend zaterdagmiddagpubliek. Een rij van twintig meter staat te wachten voor de beste bakker van Antwerpen. Studenten delen reclamefolders uit. Harde muziek en metershoge videobeelden knallen uit een hippe kledingzaak naar buiten. Hier lijkt geen vrees te bestaan. Hier is de wereld vrolijk aan het feesten alsof er niets aan de hand is. Een gevoel van desolaatheid overvalt

me. Wat is dit alles waard als de flinterdunne laag van deze verstrooiing wegvalt? Ik moet denken aan Blaise Pascals weergalozige tekst over 'De verstrooiing'. De mens heeft zich altijd al geamuseerd om maar niet te hoeven luisteren naar de stem die zegt hoe kwetsbaar het leven is en naar de stem die zegt dat alleen in God bestendige Vreugde is.

Moge de God van Abraham, Izaak en Jacob en van Pascal zich ontfermen over deze arme, zich verstrooiende wereld, waarin een gek zomaar ineens zijn geweer zou kunnen leegschieten op een huppelend sterrekind.

Dr. Ewald Mackay